

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda)

9. juuni 2016*

Liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastava Euroopa Kohtu otsuse täitmata jätmine —
Karistusmaks — Karistusmaks sissenõudmise otsus — Ebaseadusliku abi tagasinõudmisel
rakendatava intressi arvutamise meetod — Liitintress

Kohtuasjas T-122/14,

Itaalia Vabariik, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: V. Di Bucci, G. Conte ja B. Stromsky,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõue tühistada komisjoni 6. detsembri 2013. aasta otsus C(2013) 8681 final, millega komisjon määras 17. novembri 2011. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Itaalia (C-496/09, EU:C:2011:740) täitmiseks kindlaks karistusmaks Itaalia Vabariigile 17. maist kuni 17. novembrini 2012 väldanud poolaasta eest,

ÜLDKOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president S. Frimodt Nielsen (ettekandja), kohtunikud F. Dehousse ja A. M. Collins,

kohtusekretär: vanemametnik J. Palacio González,

arvestades menetluse kirjalikus osas ja 27. jaanuaril 2016 toimunud kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

otsuse

Vaidluse taust

Otsus ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu abi kohta (tagasinõudmise otsus)

- 1 Oma 11 mai 1999. aasta otsusega 2000/128/EÜ abikavade kohta, mida Itaalia rakendas tööhõive toetamiseks (EÜT 2000, L 42, lk 1; edaspidi „tagasinõudmise otsus“), kohustas Euroopa Komisjon Itaalia Vabariiki tagasi nõudma tööhõivega seotud meetme raames antud ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu riigiabi. 4. juuni 1999. aasta teatega SG(99) D/4068 teavitas komisjon Itaalia Vabariiki tagasinõudmise otsusest.
- 2 Tagasinõudmise otsuse peale Itaalia Vabariigi poolt esitatud hagi jäeti 7. märtsi 2002. aasta kohtuotsusega Itaalia vs. komisjon (C-310/99, EÜ:C:2002:143) rahuldamata.

Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ja kohtuotsus

- 3 Euroopa Kohtu kantseleisse 15. märtsil 2002 saabunud avaldusega esitas komisjon EÜ artikli 88 lõike 2 teise lõigu alusel hagi, milles palus tuvastada, et kuna Itaalia Vabariik jättis võtmata ette nähtud tähtaja jooksul kõik vajalikud meetmed abisaajatelt vaidlusaluse otsusega ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi tagasinõudmiseks ja igal juhul jättis teavitamata võetud meetmetest, on Itaalia Vabariik rikkunud tagasinõudmise otsusest ja EÜ asutamislepingust tulenevaid kohustusi.
- 4 1. aprilli 2004. aasta kohtuotsusega komisjon vs. Itaalia (C-99/02, edaspidi „liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastav kohtuotsus“, EÜ:C:2004:207), rahuldab Euroopa Kohus komisjoni hagi ja otsustas, et kuna Itaalia Vabariik jättis ette nähtud tähtaja jooksul võtmata kõik vajalikud meetmed abisaajatelt tagasinõudmise otsusega ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi tagasinõudmiseks, on Itaalia Vabariik rikkunud temale tagasinõudmise otsusega pandud kohustusi.

Uus hagi ja täidetav kohtuotsus

- 5 Euroopa Kohtu kantseleisse 30. novembril 2009 saabunud hagiga palus komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Itaalia Vabariik ei võtnud kõiki vajalikke meetmeid liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastava kohtuotsuse järgimiseks, on Itaalia Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad tagasinõudmise otsusest ja EÜ asutamislepingu artikli 228 lõikest 1, ning teiseks mõista Itaalia Vabariigilt komisjoni kasuks välja karistusmaks liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastava kohtuotsuse täitmise hiline mis eest esialgu kindlaks määratud summas 285 696 eurot iga päeva kohta, mida on vähendatud hiljem 244 800 euronit iga päeva kohta alates uues kohtuasjas otsuse kuulutamise päevast kuni liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastava kohtuotsuse täitmiseni.
- 6 17. novembri 2011. aasta kohtuotsusega komisjon vs. Itaalia (C-496/09, edaspidi „täidetav kohtuotsus“, EÜ:C:2011:740), rahuldab Euroopa Kohus komisjoni hagi.
- 7 Täidetavas kohtuotsuses sõnastas Euroopa Kohus järgmised hinnangud:

„52. [...] Itaalia Vabariiki [tuleb] kohustada perioodiliselt tasuma summa, mis arvutatakse alussumma korrutamise teel selle ebaseadusliku abi protsendimääraga, mida ei ole veel tagasi nõutud või mille tagasinõudmist ei ole tõendatud, võrreldes selle kogusummaga, mida käesoleva kohtuotsuse kuulutamise kuupäevaks ei ole veel tagasi nõutud [...]

53. [... K]aristusmaks arutamisel võib kõnealuse abi tagasinõudmist seetõttu arvesse võtta üksnes tingimusel, et komisjoni on sellest teavitatud ja tal on olnud võimalik hinnata talle selle kohta esitatud tõendite piisavust [...]
54. Seetõttu tuleb karistusmaks tasumise perioodilises määrata kindlaks poolaasta põhjal, selleks et võimaldada komisjonil hinnata tagasinõudmise toimingute seisu kõnealuse perioodi lõpuks saavutatud olukorda silmas pidades, andes kostjaks olevale liikmesriigile samas vajaliku aja, selleks et koguda kokku ja edastada komisjonile tõendid alusetult makstud summade tagasinõudmise kohta käsitletaval perioodil.
55. Sellest tulenevalt määratakse karistusmaks poolaasta põhjal ja selle suuruse arutamisel korrutatakse alussumma selle ebaseadusliku abi protsendimääraga, mida käsitletava perioodi lõpuks ei ole veel tagasi nõutud või mille tagasinõudmist ei ole tõendatud, võrreldes selle kogusummaga, mida käesoleva kohtuotsuse kuulutamise kuupäevaks ei ole veel tagasi nõutud.
- [...]
67. [...] Euroopa Kohus [leiab], et käesoleval juhul on sobiv määrata karistusmaks, mille alussumma poolaasta kohta on 30 miljonit eurot.
68. Sellest lähtuvalt tuleb kohustada Itaalia Vabariiki maksma komisjoni kontole „Euroopa Liidu omavahendid“ karistusmaks, mille summa vastab korrutisele, mis saadakse 30 miljoni euro suuruse alussumma korrutamisel selle ühisturuga kokkusobimatu ebaseadusliku abi protsendimääraga, mida ei ole asjaomase perioodi lõpuks veel tagasi nõutud või mille tagasinõudmist ei ole tõendatud ning mis arvutatakse suhestatuna selle kogusummaga, mida käesoleva kohtuotsuse kuulutamise kuupäevaks ei ole veel tagasi nõutud, kusjuures karistusmaks tuleb tasuda iga poolaasta kohta, millega hilinetakse [liikmesriigi kohustuse rikkumist tuvastava] kohtuotsuse [(EU:C:2004:207)] täitmiseks vajalike meetmete rakendamisega, alates käesolevast kohtuotsusest kuni nimetatud kohtuotsuse [(EU:C:2004:207)] täitmiseni.
- [...]
69. Tuleb meenutada, et [...] asjaomase liikmesriigi ülesanne [on] esitada komisjonile otseseid ja usaldusväärseid tõendeid [tagasinõudmise] otsuse [...] täitmise ja asjaomase ebaseadusliku abi summade tegeliku tagasinõudmise kohta.
- [...]
72. Mis puudutab olukorda, kus asjaomane abi tuleb tagasi nõuda maksejõuetutelt äriühingutelt või äriühingutelt, kelle suhtes on algatatud pankrotimenetlus, mille eesmärk on vara müümine ja nõuete rahuldamine, siis tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei mõjuta tagasinõudmiskohustust asjaolu, et äriühingud on raskustes või pankrotis [...].
73. Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et varasema olukorra taastamise ja ebaseaduslikult antud abist tuleneva konkurentsimoontuse kõrvaldamise võib üldjuhul saavutada asjaomase abi tagastamisega seotud nõude kandmisega võlanimekirja [...].
74. Käesolevas asjas peab Itaalia Vabariik karistusmaks arutamise jaoks esitama komisjonile tõendid asjaomaste nõuete registreerimise kohta pankrotimenetluses. Kui tal ei ole võimalik seda teha, on liikmesriigi ülesanne esitada mis tahes dokumendid, mis võivad tõendada, et ta on üles näidanud kogu vajalikku hoolsust. Täpsemalt juhul, kui nõude registreerimise taotlus on jäetud rahuldamata, peab ta esitama tõendid selle kohta, et ta algatas selle keeldumise vaidlustamiseks siseriikliku õiguse alusel menetluse.

75. Sellest lähtuvalt ja vastupidi komisjoni väidetele ei saa Itaalia Vabariiki käesolevas asjas karistusmaks arvutamise jaoks seoses maksejõuetute või pankrotis olevate äriühingutega kohustada esitama tõendeid mitte ainult nõuete pankrotipessa esitamise kohta, vaid ka nende äriühingute vara müümise kohta turutingimustel. Nagu liikmesriik õigesti väidab, ei saa selleks, et rahuldada komisjoni nõue tasuta käesoleva kohtuotsuse alusel tasumisele kuuluvad karistusmaksed, arvesse võtta summasid, mida ei ole pankrotis olevatelt äriühingutelt veel tagasi saadud, kuid mille tagasisaamiseks on liikmesriik üles näidanud kogu vajalikku hoolsust. Vastasel juhul ei oleks karistusmaks enam kohane ja tuvastatud rikkumisega proportsionaalne [...], kuna Itaalia Vabariigile pandaks rahaline kohustus, mis tuleneb pankrotimenetluse laadist endast ja selle menetluse lühendamast kestusest ning mille suhtes ei ole liikmesriigil otsest mõju.“
8. Oma hinnangute tulemusel on Euroopa Kohus ühelt poolt asunud seisukohale, et kuna Itaalia Vabariik ei võtnud komisjoni EÜ artikli 228 alusel 1. jaanuaril 2008 esitatud põhjendatud arvamusel antud tähtaja jooksul kõiki meetmeid liikmesriigi kohustuse rikkumist tuvastava kohtuotsuse täitmiseks, on Itaalia Vabariik jätnud täitmata tagasinõudmise otsusest ja EÜ artikli 228 lõikest 1 tulenevad kohustused (täidetav kohtuotsus, resolutsiooni punkt 1).
9. Teisalt on Euroopa Kohus täidetava kohtuotsuse resolutsiooni punktis 2 asunud seisukohale, et Itaalia Vabariik peab maksma komisjoni kontole „Euroopa Liidu omavahendid“ karistusmaks, mille summa vastab korrutisele, mis saadakse 30 miljoni euro suuruse alussumma korrutamisel selle ühisturuga kokkusobimatu ebaseadusliku abi protsendimääraga, „mida ei ole asjaomase perioodi lõpuks veel tagasi nõutud või mille tagasinõudmist ei ole tõendatud“ (edaspidi „tagasi nõudmata abi“) ning mis arvutatakse suhestatuna selle kogusummaga, „mida [täidetava] kohtuotsuse [(EU:C:2011:740)] kuulutamise kuupäevaks ei ole veel tagasi nõutud“ (edaspidi „17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summa“), kusjuures karistusmaks tuleb tasuta iga poolaasta kohta, millega liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastava kohtuotsuse täitmiseks vajalike meetmete võtmisel hilinetakse, alates täidetavast kohtuotsusest kuni liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastava kohtuotsuse täitmiseni.

Tõlgendamistaotlus ja tõlgendamismäärus

10. Euroopa Kohtu kantseleisse 14. veebruaril 2013 saabunud taotluses palus Itaalia Vabariik Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 43 ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 158 alusel tõlgendada täidetava kohtuotsuse põhjendava osa punkte 52, 55 ja 68 ning resolutsiooni punkti 2.
11. Euroopa Kohtu kantseleisse 14. veebruaril 2013 saabunud taotluses palus Itaalia Vabariik Euroopa Kohtul tõlgendada esiteks selle kohtuotsuse põhjendava osa punktides 52, 55 ja 68 ning resolutsiooni punktis 2 esinevast väljendist „[summa], mida [täidetava] kohtuotsuse [(EU:C:2011:740)] kuulutamise kuupäevaks ei ole veel tagasi nõutud“ nii, et sellega peetakse silmas summat, mida ei olnud veel tagasi nõutud kuupäevaks, mil menetluse käigus lõppes tõendite kogumise staadium, st hetkeks, mil määratleti lõplikult menetluse aluseks olev faktiline olukord, mille alusel Euroopa Kohus kohtuvaidluse lahendas, ning teiseks selle kohtuotsuse põhjendava osa punktides 52, 55 ja 68 ning resolutsiooni punktis 2 kasutatud mõistet „mida ei ole asjaomase perioodi lõpuks veel tagasi nõutud või mille tagasinõudmist ei ole tõendatud“ nii, et see kohustab komisjoni võtma Itaalia Vabariigi poolt asjaomase abi tagasinõudmise osas tehtud edusammude iga poolaasta tagant hindamisel arvesse mitte ainult selliseid asjaomase poolaasta kohta käivaid dokumente, mis on komisjonile esitatud enne selle poolaasta möödumist, vaid ka mis tahes asjaomase poolaasta kohta käivaid dokumente.
12. 11. juuli 2013. aasta määrusega komisjon vs. Itaalia (C-496/09 INT, edaspidi „tõlgendamismäärus“, EU:C:2013:461) jättis Euroopa Kohus Itaalia Vabariigi tõlgendamistaotluse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

- 13 Euroopa Kohus asus nimelt seisukohale, et „tuleb tuvastada, et [täidetava] kohtuotsuse [(EU:C:2011:740)] resolutsioonis peetakse vastavalt kohtuotsuse punktides 52, 55 ja 68 esitatud põhjendustele sõnaselgelt nimetatud kohtuotsuse kuulutamise kuupäeva selleks kuupäevaks, mis võetakse aluseks veel tagasi nõudmata riigiabi kogusumma kindlaksmääramisel, kusjuures see kogusumma võetakse sellele liikmesriigile määratud kahaneva karistusmaks arutamisel alussummaks“ (tõlgendamismääruse punkt 9).
- 14 Kohus asus samuti seisukohale, et „[täidetava] kohtuotsuse [(EU:C:2011:740)] resolutsiooni kitsalt grammatilisest tõlgendamisest tulenevalt on õigustatud see, et komisjon võtab sellise abi, mida tuleb möödunud poolaasta osas pidada tagasi nõudmata riigiabiks, protsendimäära arutamisel arvesse üksnes neid tõendeid, mis esitatakse talle enne asjaomase poolaasta lõppu“ (tõlgendamismääruse punkt 10).
- 15 Euroopa Kohus otsustas, et „Itaalia Vabariigi taotluse eesmärk on seada [...] kahtluse alla [täidetava] kohtuotsuse [(EU:C:2011:740)] resolutsiooni sellise kitsalt grammatilise tõlgendamise tagajärjed, [kuid n]iisugune kahtluse alla seadmine ei ole [...] kooskõlas Euroopa Kohtu põhikirja artikliga 43, kodukorra artikli 158 lõikega 1 ega ka Euroopa Kohtu otsustele omase kohtuotsuse seadusjõuga“ (tõlgendamismääruse punkt 11).
- 16 Seega, „[k]una tõlgendamistaotluse aluseks ei ole kahtlused seoses [täidetava] kohtuotsuse [(EU:C:2011:740)] mõtte või ulatusega, tuleb see lugeda vastuvõetamatuks“ (tõlgendamismääruse punkt 12).

Esimene otsus ja kohtuotsus esimese karistusmaks kohta

- 17 11. märtsil 2013 tehti Itaalia Vabariigile teatavaks komisjoni 7 märtsi 2013 aasta otsus C(2013) 1264 final, millega Itaalia Vabariiki kohustati maksma kontole „Euroopa Liidu omavahendid“ karistusmaksena 16 533 000 eurot täidetavale kohtuotsusele järgneva esimese poolaasta eest.
- 18 21 mail 2013 esitas Itaalia Vabariik Üldkohtule ELTL artikli 263 alusel selle otsuse peale hagi (kohtuasi T-268/13).
- 19 21. oktoobri 2014. aasta kohtuotsusega Itaalia vs. komisjon (T-268/13, edaspidi „kohtuotsus esimese karistusmaks kohta“, ei avaldata, EU:T:2014:900), jättis Üldkohus Itaalia Vabariigi hagi rahuldamata.

Teine otsus karistusmaks summa kohta (vaidlustatud otsus).

- 20 Olles andnud Itaalia ametivõimudele võimaluse esitada oma seisukoha esialgsete hindamiste kohta, võttis komisjon vastu 6. detsembri 2013. aasta otsuse C(2013) 8681 final (edaspidi „vaidlustatud otsus“), milles komisjon täidetava kohtuotsuse täitmiseks määras kindlaks summa, mille Itaalia Vabariik pidi maksma sellele kohtuotsusele järgneva teise poolaasta eest.
- 21 Vaidlustatud otsuses hindas komisjon Itaalia Vabariigi poolt kõnealuses ajavahemikus (17. maist kuni 17. novembrini 2012) abi tagasinõudmise osas tehtud edusamme ja tegi kindlaks, et 17. novembriks 2012 tagasinõudmata abi moodustas 20,84% abist, mis kuulus tagasinõudmisele täidetava kohtuotsuse kuupäeva seisuga. Sellel alusel määras komisjon Itaalia Vabariigile karistusmaks, mis on võrdne 20,84 protsendiga alussummast 30 miljonit eurot ehk 6 252 000 eurot.

Menetlus ja poolte nõuded

- 22 Itaalia Vabariik esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseelisse 19. veebruaril 2014.

- 23 Üldkohus esitas menetlust korraldavate meetmetena pooltele palju küsimusi ja nõudis asjassepuutuvate dokumentide esitamist.
- 24 Esmalt palus Üldkohus Itaalia Vabariigil täpsustada, kas pärast kohtuotsust esimese karistusmaks kohta, milles Üldkohus oli tagasi lükanud käesolevas kohtuasjas esimesena esitatud väitega analoogilise väite, jääb Itaalia Vabariik selle esimese väite juurde.
- 25 Itaalia Vabariik teatas ette nähtud tähtaja jooksul Üldkohtule, et ta loobub hagi esimesest väitest, ja Üldkohus võttis selle teadmiseks.
- 26 Teiseks palus Üldkohus pooltel täpsustada, kas liitintressi rakendamine käesolevas kohtuasjas võis mõjutada vaidlustatud otsuse esemeks oleva karistusmaks summat. Jaatava vastuse korral paluti komisjonil üksikasjalikumalt selgitada oma seisukohta, mille kohaselt käesolevas kohtuasjas esitatud teine väide tuleks tunnistada vastuvõetamatuks või asjasse mittepuutuvaks, sest Üldkohus ei saa võtta seisukohta liitintressi arvessevõtmise seaduslikkuse kohta.
- 27 Pooled edastasid ette nähtud tähtaja jooksul Üldkohtule vastused sellele küsimusele.
- 28 Kolmandaks palus Üldkohus pooltel esitada oma märkused 3. septembri 2015. aasta kohtuotsuse A2A (C-89/14, EU:C:2015:537) võimaliku mõju kohta hagiavalduse teisele väitele vastamisel.
- 29 Pooled edastasid ette nähtud tähtaja jooksul Üldkohtule vastused sellele küsimusele.
- 30 Neljandaks palus Üldkohus komisjonil edastada dokumendid, mis lubaksid Üldkohtul sisuliselt kinnitada, et Itaalia Vabariik oli nõustunud kogu asjassepuutuva ajavahemiku jooksul kõrvale kalduma Codice civile (Itaalia tsiviilseadustik) artiklite 1282 ja 1283 sätetest seoses liitintressi kohaldamisega vaidlusaluse riigiabi tagasinõudmisel (vt eelkõige vaidlustatud otsuse punktid 29 ja 32).
- 31 Ette nähtud tähtaja jooksul edastas komisjon Üldkohtule nõutud dokumendid, mis edastati ka Itaalia Vabariigile. Need dokumendid on järgmised:
- komisjoni 12. juuni 2013. aasta kiri Itaalia Vabariigile, mis käsitleb esialgset hinnangut tagasinõudmise edenemise kohta täidetavale kohtuotsusele järgnenud teise poolaasta jooksul;
  - komisjoni 31. oktoobri 2013. aasta kiri Itaalia Vabariigile, milles tuletati meelde, et „hüvitatava summa arvutamisel tuleb arvesse võtta liitintressi vastavalt komisjoni teatisele ebaseadusliku abi tagasinõudmise korral kohaldatavate intressimäärade kohta [...]“;
  - komisjoni 29. jaanuari 2004. aasta kiri Itaalia Vabariigile, milles tuletati samuti meelde, et liitintressi tuleb arvesse võtta vastavalt komisjoni teatisele ebaseadusliku abi tagasinõudmise korral kohaldatavate intressimäärade kohta (ELT 2003, C 110, lk 21);
  - Itaalia Vabariigi 17. jaanuari 2005. aasta kiri komisjonile, mille lisas on teade komisjonile ebaseaduslikku abi puudutavate arvandmete kohta, milles täpsustatakse, et „intress on arvutatud liitintressina, nagu komisjoni teenistused on osutanud, ja lähtudes viitemäärast, mida on rakendatud Euroopa Liidu veebisaidil esitatud tingimustel.“
- 32 Itaalia Vabariik palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsus;
  - mõista kohtukulud välja komisjonilt.

33 Komisjon palub Üldkohtul:

- jätta hagiavaldus rahuldamata;
- mõista kohtukulud välja Itaalia Vabariigilt.

Õiguslik käsitlus

- 34 Hetkel tugineb Itaalia Vabariik oma hagi ainult ühele väitele (vt punktid 24 ja 25 eespool). Ta väidab, et vaidlustatud otsus rikub kohaldatavaid eeskirju, kuivõrd komisjon on karistusmaks summa kindlaksmääramisel nõudnud tagasinõutava abi summalt liitintressi arvessevõtmist. Vastavalt kohtupraktikale võib enne komisjoni 21. aprilli 2004 aasta määruse (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] rakendamiseks (ELT 2004, L 140, lk 1) kohaldamiseks, jõustumist tehtud tagasinõudmise otsuste korral liitintressi arvesse võtta üksnes siis, kui see vastab siseriikliku õiguse kohaselt tavaliselt kohaldatavale korrale. See ei ole nii käesolevas asjas Itaalia tsiviilseadustiku artikli 1283 puhul, mille kohaselt ei tooda kogunenud intress automaatselt intressi.
- 35 Komisjon väidab, et see väide tuleb tunnistada vastuvõetamatuks või asjasse mittepuutuvaks või igal juhul põhjendamatuks tõttu tagasi lükata. Esmalt väidab komisjon, et karistusmaks arvutamist vaidlustatud otsuses ei mõjutanud vaidlustatud otsuse punktis 34 esitatud *obiter dictum* nõue võtta ebaseadusliku abi puhul arvesse liitintressi. See üleskutse ei mõjutanud karistusmaks, mille kindlaksmääramisel võttis komisjon arvesse üksnes Itaalia ametivõimude varem esitatud andmeid. Lisaks ei saa Itaalia Vabariik vaidlustada liitintressi arvessevõtmise nõuet, mis esitati haldusmenetluse toimumise ajal, sest Euroopa Kohus oli täidetavas kohtuotsuses (punkt 64) karistusmaks kindlaksmääramisel viidanud ainult Itaalia esitatud andmetele, mis võtsid arvesse liitintressi. Liitintressi arvessevõtmine oli seega mitte üksnes seaduslik vastavalt Euroopa Liidu abi tagasinõudmise reeglitega kehtestatud kriteeriumidele ja pooltevahelisele kokkuleppele, vaid oli tulenevalt täidetavast kohtuotsusest ka seadusjõuga.

Sissejuhatavad märkused

Õiguslik raamistik

– Määrus nr 659/1999

- 36 Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks (ELT 1999, L 83, lk 1), artikli 14 „Abi tagastamine“ lõigetes 2 ja 3 on sätestatud:

„2. Vastavalt tagastamisotsusele kuuluvad tagastatava abi hulka intressid, mille kohase määra kinnitab komisjon. Intressi makstakse ajavahemiku eest, mil ebaseaduslik abi oli abisaaja käsutuses, kuni selle tagastamise kuupäevani.

3. „[T]agastamine [toimub] viivitamata ja vastavalt kõnealuse liikmesriigi siseriiklikus õiguses kehtivale korrale, tingimusel et see võimaldab komisjoni otsuse kohe ja tõhusat täitmist. [...]“

– Komisjoni teatis ebaseadusliku abi tagasinõudmise korral kohaldatavate intressimäärade kohta

- 37 Komisjoni teatis ebaseadusliku abi tagasinõudmise korral kohaldatavate intressimäärade kohta, mis avaldati Euroopa Liidu Teatajas 8. mail 2003 (ELT 2003, C 110, lk 21), on sõnastatud järgmiselt:

„[...]

Komisjoni ja liikmesriikide lojaalses koostöös mõningate tagasinõudmisotsuste täitmisel tekkis siiski küsimus, kas eelnimetatud intressimäär tuleb kohaldada kui liht- või liitintressi. [...]. Arvestades ebaseadusliku abi tagasinõudmise eesmärki ja selle tähtsust EÜ asutamislepingus ette nähtud riigiabi kontrollisüsteemis, peab komisjon hädavajalikuks oma sellekohast seisukohta selgitada.

[...]

Vastavalt turupraktikale arvutatakse lihtintress tavaliselt juhul, kui abisaaja ei kasuta intressisummat enne asjassepuutuva ajavahemiku lõppu, näiteks kui kõnealust summat ei kanta üle enne selle ajavahemiku lõppu; seevastu liitintress arvutatakse tavaliselt juhul, kui võib arvestada sellega, et igal aastal (või teatavas ajavahemikus) makstakse abisaajale intressi, suurendades seeläbi kapitali, mille ta esialgu sai. Sellisel juhul teenib abisaaja iga perioodi eest makstud intressilt intressitulu.

[...] Hoolimata olukordade erinevustest saab täheldada, et ebaseadusliku abi mõju seisneb selles, et abisaajale antakse vahendeid samaväärsetel tingimustel kui keskmise tähtajaga intressita laenude puhul. Seepärast tundub liitintressi kasutamine vajalik, et tagada kõnealuse olukorra kaasnivate finantseeliste täielik neutraliseerimine.

Sellega seoses soovib komisjon teavitada liikmesriike ja huvitatud isikuid sellest, et tulevastes otsustes, milles komisjon kohustab ebaseaduslikult antud riigiabi tagasi nõudma, kohaldatakse seda viitemäär, mida kasutati regionaalabi toetuse netoekvivalendi arvutamisel, kasutades liitintressi. Vastavalt üldisele turutavale peaks intresside arvestamine toimuma igal aastal. Samuti ootab komisjon, et liikmesriigid kasutaksid liitintressi menetluses olevate abi tagastamisotsuste täitmisel, kui see ei ole vastuolus [liidu] õiguse üldpõhimõttega.“ [mitteametlik tõlge]

– Määrus nr 794/2004

- 38 Määruse nr 794/2004 V peatükis asuvad artiklid 9 ja 11 käsitlevad ebaseadusliku toetuse tagasinõudmisel kohaldatavat intressimäär.

- 39 Määruse artikli 9 „Intressimäär fikseerimise meetod“ lõikes 1 on sätestatud:

„1. Kui eriootsuses ei ole sätestatud teisiti, on asutamislepingu artikli 88 lõikega 3 vastuolus antud riigiabi tagasinõudmisel kasutatavaks intressimääraks aastane protsendimäär, mille määrab kindlaks komisjon enne kalendriaasta algust.“

- 40 Määruse nr 794/2004 artikli 11 „Intressi kohaldamise meetod“ lõikes 2 on sätestatud:

„Intressimääradele kohaldatakse intressi kuni toetuse tagasinõudmise kuupäevani. Eelneval aastal kogunenud intressile kohaldatakse intressi igal järgneval aastal.“

- 41 Määruse nr 794/2004 VI peatükis „Lõppsätted“ asuva artikli 13 esimene lõik näeb ette määruse jõustumise kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas. Kuna määrus avaldati Euroopa Liidu Teatajas 30. aprillil 2004, jõustus see 20. mail 2004. Määruse artikli 13 viienda lõigu kohaselt kohaldatakse artiklit 11 kõikide tagasinõudmisotsuste suhtes, millest teavitatakse pärast kõnealuse määruse jõustumispäeva.

– Tagasinõudmise otsus

42 11 mail 1999 võttis komisjon vastu tagasinõudmise otsuse, millest teavitas Itaalia Vabariiki 4. juunil 1999 (vt punkt 1 eespool). Selle otsuse artiklites 1 ja 2 nendib komisjon, et mõned Itaalia Vabariigi poolt võetud tööturumeetmed, mis ei vasta nendes artiklites seatud tingimustele, on siseturuga kokkusobimatud. Tagasinõudmise otsuse artikli 3 kohaselt:

„Itaalia võtab kõik vajalikud meetmed selleks, et nõuda abisaajatelt tagasi abi, mis ei vasta artiklites 1 ja 2 sätestatud tingimustele ning mis on juba ebaseaduslikult antud.

Abi tagasinõudmine toimub vastavalt siseriikliku õigusega kehtestatud menetlusele. Tagasinõutavalt summalt arvestatakse intressi alates abisaajate käsutusse andmise kuupäevast kuni summa tegeliku tagasisaamiseni. Kohaldatav intressimäär on regionaalabi raames abi osatähtsuse arvutamisel aluseks olev intressimäär.“

– Itaalia õigus

43 Itaalia tsiviilseadustiku artiklis 1283 on sätestatud:

„Võlgnetava intressi suhtes võib vastupidise tava puudumisel intressi kohaldada alles alates kohtumenetluse algatamise päevast või intressivõla tekkimise järel sõlmitud kokkuleppe alusel, kuid ainult siis, kui tegemist on vähemalt kuus kuud maksmata jäänud intressiga.“

44 Erinevalt juhtumist, mis andis alust 3. septembri 2015. aasta kohtuotsusele A2A (C-89/14, EU:C:2015:537, punktid 13 ja 14), ei tugine kumbki pooltest käesolevas asjas ühelegi muule Itaalia õiguse sättele.

Karistusmaks kindlaksmääramisega seotud asjaolud

45 Täidetavas kohtuotsuses kohustas Euroopa Kohus 17. novembril 2011 Itaalia Vabariiki tasuma „karistusmaks iga poolaasta kohta, millega hilinetakse [liikmesriigi kohustuse rikkumist tuvastava] kohtuotsuse [(EU:C:2004:207)] täitmiseks vajalike meetmete rakendamisega.“

46 Täidetava kohtuotsuse resolutsiooni punktis 2 on karistusmaks kindlaksmääramisega seotud järgmised asjaolud:

— iga poolaasta kohta, millega hilinetakse liikmesriigi kohustuste rikkumist tuvastava kohtuotsuse täitmiseks vajalike meetmete rakendamisega,

— karistusmaks summa vastab korrutisele, mis saadakse 30 miljoni euro suuruse alussumma korrutamisel,

— selle abi protsendimääraga, mida ei ole veel tagasi nõutud,

— mis arvutatakse suhestatuna 17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summaga.

47 Esimeses otsuses karistusmaks summa kohta (vt punkt 17 eespool ja vaidlustatud otsuse punktid 3 ja 4) määras komisjon 7. märtsil 2013 karistusmaksiks 16 533 000 eurot ajavahemiku 17. novembrist 2011 kuni 17. maini 2012 eest, võttes arvesse järgmisi asjaolusid:

— 17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summaks oli kindlaks määratud 118 175 296 eurot;

- 17. maiks 2012 veel tagastamata summaks oli kindlaks määratud ligikaudu 65 130 279 eurot ehk 55,11% summast, mis vastas 17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summale;
  - 17. maiks 2012 tagasi nõudmata abi summa protsendimäära (55,11%) korrutamine 30 miljoni euroga lubas jõuda 17. novembrist 2011 kuni 17. maini 2012 väldanud ajavahemiku eest tasumisele kuuluva karistusmakseni ehk summani 16 533 000 eurot.
- 48 6. detsembril 2013 määras komisjon vaidlustatud otsuse punktides 77–79 karistusmaksiks ajavahemiku 17. maist kuni 17. novembrini 2012 eest 6 252 000 eurot, võttes arvesse järgmisi asjaolusid:
- 17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summaks oli kindlaks määratud 118 175 296 eurot;
  - 17. novembriks 2012 veel tagastamata summaks oli kindlaks määratud 24 627 937,21 eurot ehk 20,84% summast, mis vastas 17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summale;
  - 17. maiks 2012 tagasi nõudmata abi protsendimäära (20,84%) korrutamine 30 miljoni euroga lubas jõuda 17. maist kuni 17. novembrini 2012 väldanud ajavahemiku eest tasumisele kuuluva karistusmakseni ehk summani 6 252 000 eurot.
- 49 Poolte argumentide hindamisel tuleb silmas pidada neid esialgseid tähelepanekuid õigusraamistiku ja karistusmaks summa kindlaksmääramise asjaolude kohta.

Üldkohtu hinnang

- 50 Sisuliselt kinnitab Itaalia Vabariik selle väitega, et vaidlustatud otsus tuleb tühistada, kuivõrd ajavahemiku 17. maist kuni 17. novembrini 2012 eest tasumisele kuuluva karistusmaks kindlaksmääramisel on komisjon võtnud ebaseaduslikult arvesse liitintressi sisaldavad summad.
- 51 Selles osas on esmalt ilmne, et täidetava kohtuotsuse kuulutamise kuupäeva ehk 17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summa kindlaksmääramisel komisjoni poolt arvesse võetud andmed sisaldasid tõepoolest liitintressi.
- 52 Nii on komisjon vaidlustatud otsuse punktis 25 märkinud, et „kõik Itaalia ametivõimude poolt osutatud arvud vastavad abimeetmete, mis eksisteerisid 2007. aastal kuupäeval, kui ametlikud sissenõudekorraldused välja anti“. Vaidlustatud otsuse punktis 32 on täpsustatud, et „kuni 2007. aastani kohaldasid Itaalia ametivõimud olemasolevatele abisummadele liitintressi, nagu komisjoni teenistustega kokku lepitud“.
- 53 Samuti on vastuseks teisele menetlust korraldavale meetmele (vt punkt 26 eespool) komisjon osutanud, et „arvud, mis vastavad 2007. aastal kehtinud abisummadele, olid arvutatud Itaalia ametivõimude poolt ebaseaduslikule abile liitintressi kohaldades“.
- 54 Selles vastuses tuletab komisjon meelde seda, mis tuleneb vaidlustatud otsuse punktides 29–33, ehk seda, et 21. märtsil 2013 teavitasid Itaalia ametivõimud vastupidi varem kokkulepitule, et nad on alates 2007. aastast lõpetanud nii liht- kui liitintressi arvutamise ja kohaldamise tagasinõutavale ebaseaduslikule abile. Komisjon on ka täpsustanud, et „2007. aastal tagasinõudmisele kuulunud summasid ei ole kunagi kaasajastatud kohaldatavate intresside arvessevõtmiseks“ ja seetõttu kutsus ta vaidlustatud otsuse punktis 34 Itaalia ametivõime üles alates 2007. aastast arvutama ebaseaduslikult abilt liitintressi.

- 55 Kohtuistungil olid pooled ühel meelel, et 17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summa, mis oli vaidlustatud otsuses aluseks võetud, väljendas olukorda 2007. aasta seisuga ehk kohtuotsuse kuulutamise hetkel. Sel hetkel arvesse võetud andmed on seega kindlaks määratud 17. novembril 2011, lähtudes andmetest, mis Itaalia Vabariik esitas, kui ta 2007. aastal saatis ametlikud sissenõudekorraldused. Ei ole vaidlust selle üle, et need andmed sisaldasid liitintressi vähemalt 2007. aastani.
- 56 Võttes arvesse asjaolu, et 17. novembri 2011. aasta seisuga sissenõudmisele kuulunud abi summa sisaldas liitintressi, tuleb asuda seisukohale, et eespool punktides 46 ja 48 esitatud valemi järgi arvutatud 17. maist kuni 17. novembrini 2012 väldanud ajavahemiku eest tasumisele kuuluva karistusmaks puhul on samuti võetud arvesse liitintressi sisaldavaid andmeid. Vaidlustatud otsus lõpetab 17. maist kuni 17. novembrini 2012 väldanud poolaasta eest tasumise kuuluva karistusmaks sissenõudmise menetluse kui sellise ja kahjustab Itaalia Vabariigi õigusi, kellel on seega õigus otsuse seaduslikkus vaidlustada ja esitada selle vastu kõikvõimalikke fakti- ja õigusväiteid, mida Üldkohtu kodukord ette näeb.
- 57 Teiseks tuleb kindlaks teha, kas käesoleval juhul on olemas õiguslik alus liitintressi kohaldamiseks, mille Itaalia Vabariik on hagin vaidlustanud.
- 58 Määruse nr 659/1999 artikli 14 lõike 1 kohaselt nõuab komisjon juhul, kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, et kõnealune liikmesriik võtaks kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada. Tagasinõudmise otsuse alusel tagastatava abi hulka kuulub määruse artikli 14 lõike 2 kohaselt intress. Siiski ei täpsusta viimati nimetatud säte, kas tuleb kohaldada liht- või liitintressi (kohtuotsus, 3.9.2015, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, punkt 26).
- 59 Esmalt on kohane selles osas märkida, et kui määruse nr 794/2004 artikli 11 lõige 2 sätestab, et intressimäärale kohaldatakse intressi kuni toetuse tagasinõudmise kuupäevani ja et eelneval aastal kogunenud intressile kohaldatakse intressi igal järgneval aastal, tuleb siiski nentida, et see säte on vastavalt sama määruse artikli 13 viiendale lõigule kohaldatav üksnes tagasinõudmise otsuste suhtes, millest teavitatakse pärast nimetatud määruse jõustumispäeva ehk 20. maid 2004 (kohtuotsus, 3.9.2015, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, punkt 27).
- 60 Seega, arvestades, et käesoleval juhul tagasinõudmisele kuuluva, siseturuga kokkusobimatuks tunnistatud abi tagasinõudmise otsusest teavitati Itaalia Vabariiki 4. juunil 1999 ehk enne määruse nr 794/2004 jõustumist, ei ole nimetatud määruse artikli 11 lõige 2 sellisena *ratione temporis* käesolevas asjas kohaldatav (vt analoogia alusel kohtuotsus, 3.9.2015, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, punkt 28).
- 61 Mis puudutab teiseks küsimust, millised õigusnormid olid kohaldatavad enne määruse nr 794/2004 jõustumist, selleks et tuvastada, kas intress peab olema liht- või liitintress, siis tuleb meenutada, et Euroopa Kohus leidis 11. detsembri 2008. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Département du Loiret (C-295/07 P, EU:C:2008:707, punkt 46), et selle kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas käsitletud otsuse vastuvõtmise kuupäeval, see tähendab 12. juulil 2000, ei täpsustanud liidu õigus ega Euroopa Kohtu või Üldkohtu praktika, kas tagastatava abisumma hulka kuuluv intress peab olema liht- või liitintress. Liidu õiguse asjakohase normi puudumisel leidis Euroopa Kohus, et komisjoni praktika, mida komisjon on muu hulgas üksikasjalikult selgitanud 4. märtsil 1991 liikmesriikidele adresseeritud kirjas SG(91) D/4577, seob intressi määramise küsimuse tagasinõudmise menetluslike tingimustega ning viitab selles osas liikmesriikide õigusnormidele (kohtuotsused, 11.12.2008, komisjon *vs.* Département du Loiret, C-295/07 P, EU:C:2008:707, punktid 82–84, ja 3.9.2015, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, punkt 29).

- 62 Alles oma 8. mail 2003 avaldatud teatises ebaseadusliku abi tagasinõudmise korral kohaldatavate intressimäärade kohta teatas komisjon sõnaselgelt, et ta kohaldab tulevikus kõigis ebaseadusliku abi tagasinõudmise otsustes liitintressimäära ja ootab liikmesriikidelt liitintressi kohaldamist kõigi tagasinõudmise otsuste täitmisel (kohtuotsused, 11.12.2008, komisjon *vs.* Département du Loiret, C-295/07 P, EU:C:2008:707, punkt 46, ja 3.9.2015, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, punkt 30).
- 63 Mis puutub tagasinõudmise otsusesse, siis selle artikli 3 teine lõik nõuab, et tagasinõudmine peab toimuma siseriiklike menetluste kohaselt, et tagasinõutavatelt summadel arvestatakse intressi nende abisaajate käsutusse andmise päevast kuni summade tegeliku tagasisaamiseni ja et intressi arvutatakse viitemäära alusel, mida kasutatakse regionaalabi toetusekvalendi arvutamisel, jättes täiendavalt täpsustamata, kas intress tuleb määrata liht- või liitintressina (vt analoogia alusel kohtuotsus, 3.9.2015, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, punkt 31).
- 64 Kuivõrd Itaalia Vabariiki teavitati sellest otsusest 4. juunil 1999 ehk enne seda, kui komisjon oma teatises ebaseadusliku abi tagasinõudmise korral kohaldatavate intressimäärade kohta praktika muutmisest teada andis, siis tuleb kohtuotsuses komisjon *vs.* Département du Loiret (C-295/07, EU:C:2008:707) välja töötatud kohtupraktika põhjal järeldada, et käesoleval juhul tuleb selle kindlaksmääramisel, kas kohaldatav intressimäär peab olema liht- või liitintress, lähtuda liikmesriigi õigusest (vt analoogia alusel kohtuotsus, 3.9.2015, A2A, C-89/14, EU:C:2015:537, punkt 32).
- 65 Nagu väidab selle kohta Itaalia Vabariik, tuleneb 11. detsembri 2008. aasta kohtuotsusest komisjon *vs.* Département du Loiret (C-295/07 P, EU:C:2008:707) ja 3. septembri 2015. aasta kohtuotsusest A2A (C-89/14, EU:C:2015:537) alguse saanud kohtupraktikast selgelt, et määruse nr 794/2004 jõustumisele eelnenud tagasinõudmise otsuste puhul võib liitintressi arvesse võtta ainult juhul, kui see on vastavuses siseriiklikus õiguses tavaliselt kohaldatava korraga.
- 66 Seega, kuivõrd käesolevas asjas ei ole viidatud muule siseriiklikule normile, tuleb järeldada, et käesolevas asjas on kohaldatavaks õigusnormiks Itaalia tsiviilseadustiku artikkel 1283, mille kohaselt, nii nagu on selgitanud Itaalia Vabariik, ilma et komisjon oleks sellele vastu vaieldud, ei tooda kogunenud intress automaatselt intressi.
- 67 Eeltoodust tuleneb, et võttes 17. maist kuni 17. novembrini 2012 väldanud poolaasta eest tasumisele kuuluva karistusmaks määrämisel arvesse tagasinõutava abiga seotud liitintressi sisaldavad summad, on komisjon eksinud õigusnormi kohaldamisel.
- 68 Ükski komisjoni esitatud argumentidest ei suuda seda järeldust kahtluse alla seada.
- 69 Esmalt tugineb komisjon liitintressi arvessevõtmise osas pooltevahelisele kokkuleppele. Vaidlustatud otsuse punktis 32 on viidatud vastavale kokkuleppele, märkides, et on kokku lepitud „2003. ja [...] 2004. aastal määruse nr 794/2004 alusel (vt komisjoni teenistuste 31. oktoobri 2003. aasta ja 29. jaanuari 2004. aasta kiri, millele järgnes Itaalia ametivõimude 17. jaanuari 2005. aasta kiri [...])“.
- 70 Lugeses vaidlustatud otsuses viidatud dokumente, mis on esitatud vastusena neljandale menetlust korraldavale meetmele (vt punkt 31 eespool) saab selgeks, et kui Itaalia Vabariik võttis liitintressi arvesse, tegi ta seda komisjoni nõudmisel, mis on sõnastatud 31. oktoobri 2003. aasta kirjas, mis võttis õiguslikuks aluseks liidu õiguse. Neil asjaoludel on see, mida komisjon esitab pooltevahelise kokkuleppena, pigem vaadeldav kui kirja saaja poolne järeleandmine, pidades silmas sätteid, mille kohta selgus, et need ei ole kohaldatavad. Komisjoni formuleeritud nõudmisele eelnes tegelikult 11. detsembri 2008. aasta kohtuotsuse komisjon *vs.* Département du Loiret (C-295/07 P, EU:C:2008:707) ja 3. septembri 2015. aasta kohtuotsuse A2A, (C-89/14, EU:C:2015:537) kuulutamine, millest tulenes, et siin käsitletava tagasinõudmise otsuse puhul on selles osas, mis puutub intressi kohaldamisse, kohaldatavaks õiguseks siseriiklik, mitte liidu õigus.

- 71 Selles olukorras, kus Itaalia Vabariiki teavitati tagasinõudmise otsusest 4. juunil 1999, ei saanud komisjoni formuleeritud nõue liidu õiguse kohaldamise kohta seada kahtluse alla siseriikliku õiguse kohaldatavust. Tunnistamine, et see võiks olla nii, seaks ohtu õiguspärase ootuse põhimõtte ja oleks vastuolus Euroopa Kohtu poolt 11. detsembri 2008. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Département du Loiret (C-295/07 P, EU:C:2008:707) ja 3. septembri 2015. aasta kohtuotsuses A2A (C-89/14, EU:C:2015:537) välja arendatud lahendustega.
- 72 Teiseks, oma menetluskirjeldustes ja vastustes menetlust korraldavatele meetmetele viitab komisjon täidetava kohtuotsuse punktile 64, väites, et Euroopa Kohus toetus sõnaselgelt Itaalia ametivõimude esitatud ja komisjoniga kokkulepitult välja töötatud liitintressi sisaldavatele andmetele.
- 73 Siinkohal tuleb rõhutada, et Euroopa Kohus on selles punktis esmalt osutanud, et „nagu nähtub [12. mai 2011. aasta] kohtuistungil toimunud vaidlustest, tuleb märkida, et Itaalia Vabariik ja komisjon olid ühel meelel abi kogusumma osas, mis oli 251 271 032,37 eurot“ ja teiseks, et „komisjon tunnistas, et abi kogusummas 63 062 555 eurot tuleb pidada tagasinõutuks“ (täidetav kohtuotsus, punkt 64).
- 74 Nende tähelepanekute põhjal võis Euroopa Kohus tõdeda, et poolte väited muutusid kohtuistungil käigus. Esiolgu nimelt „[...] märgib komisjon, et põhjendatud arvamuses määratud tähtaja lõppemisel ei nõudnud Itaalia Vabariik tagasi ebaseaduslikult makstud abi kogusummat, milleks oli 519 958 761,97 eurot“, samas kui „Itaalia Vabariik vaidleb vastu tagasinõutavate summade kogusuurusele, väites, et see on 251 271 032,37 eurot, kuid mööndes samas, et 2010. aasta juuliks oli ta tagasi saanud ainult 63 062 555,46 eurot, millele peab siiski lisama erinevatel alustel saadud 73 353 387,28 eurot [...]“ (täidetav kohtuotsus, punktid 21, 23 ja 24).
- 75 Täidetava kohtuotsuse punkt 64 on ühtlasi jätkuks punktile 63, milles Euroopa Kohus märkis, et „[...] on käesoleval juhul selge, et olulist osa asjaomastest summadest ei ole veel tagasi nõutud või ei ole selle kohta komisjonile tõendeid esitatud“. Punktis 64 esitatud arvamused lubavad selles osas, mis puutub antud abi kogusummasse ja sellise abi kogusummasse, mida või pidada juuliks 2010 tagasi nõutuks, piiritleda vaidluse sellega, kui suur on tagasinõutav summa. Vastupidi komisjoni väidetule ei nähtu täidetavas kohtuotsuses millestki, et see kohtuotsus käsitleks liitintressi küsimust. Ei ole viidatud millelegi, mida peaks tagasinõutava summa kindlaksmääramisel arvesse võtma. Selles olukorras ei saa täidetavast kohtuotsusest tuletada kavatsust kalduda kõrvale intressi kohaldamise meetodist eelmainitud varasemas 11. detsembri 2008. aasta kohtuotsuses komisjon *vs.* Département du Loiret (C-295/07 P, EU:C:2008:707) osutatud põhimõtete järgi, mis on leidnud kinnitust hilisemas 3. septembri 2015. aasta kohtuotsuses A2A (C-89/14, EU:C:2015:537). Seega tuleneb eelnevast, et Euroopa Kohus ei ole täidetavas kohtuotsuses ei resolutsioonis ega põhjendustes võtnud liitintressi küsimuses seisukohta.
- 76 Kolmandaks ei saa komisjoniga nõustuda, kui ta alguses leiab, et Itaalia Vabariik vaidlustab oma väites tegelikult üksnes *obiter dictum*, nimelt vaidlustatud otsuse punkti 34, milles Itaalia Vabariiki kutsutakse üles „arvutama ja kohaldama intressi kogu käsitletava ajavahemiku kohta (ehk alates 2007) kõigilt olemasolevatelt abisummadelt, see tähendab kõigi abisaajate vastavate summade osas, kaasa arvatud nende, kes on abi osaliselt või täielikult oma kohustuste täitmiseks tagastanud“. Nimelt nähtub eeltoodust, et komisjoni nõudmisel ja vähemalt kuni 2007. aastani kohaldati liitintressi kõikidele abisummadele, mille andmeid on karistusmakse arvutamise tegurite kindlaksmääramisel arvesse võetud, ja et vaidlustatud otsuses kindlaks määratud karistusmakse arvutamisel oli arvesse võetud liitintressi sisaldavaid andmeid. Pealegi nähtub hagiavaldusest, et Itaalia Vabariik vaidlustab liitintressi sellise arvessevõtmise ja selle võimaliku mõju karistusmakse kindlaksmääramisele. Seega on väär komisjoni väide, et käesolev väide on asjasse mittepuutuv.
- 77 Järelikult tuleb vaidlustatud otsus tühistada ulatuses, milles komisjon on Itaalia Vabariigi poolt tasumisele kuuluva karistusmakse kindlaksmääramisel 17. maist kuni 17. novembrini 2017 väldanud poolaasta eest võtnud arvesse tagastatava abiga seotud liitintressi sisaldavaid summasid vastupidi siseriiklikus õiguses sätestatule.

Kohtukulud

- ⁷⁸ Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb temalt välja mõista lisaks enda kohtukulude kandmisele ka Itaalia Vabariigi kohtukulud vastavalt Itaalia Vabariigi nõudele.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kuues koda)

otsustab:

- 1. Tühistada komisjoni 6. detsembri 2013. aasta otsus C(2013) 8681 final.**
- 2. Mõista kohtukulud välja komisjonilt.**

Frimodt Nielsen

Dehousse

Collins

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 9. juunil 2016 Luxembourgis.

Allkirjad